

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра економічної і соціальної географії

Затверджено
на засіданні кафедри економічної
і соціальної географії
географічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від « 31 » серпня 2022 р.)

В. о. завідувача кафедри доц. Гудзеляк І. І.

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ
ТА ЇХ РОЗКРИТТЯ В ОСВІТІ»,
що викладається в межах ОПП Середня освіта (Географія)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів предметної спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)

Львів 2022

Назва курсу	<i>Актуальні проблеми суспільної географії та їх розкриття в освіті</i>
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет. Кафедра економічної і соціальної географії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта/Педагогіка 014.07 Середня освіта (Географія) Предметна спеціальність: 014.07 Середня освіта (Географія)
Викладачі курсу	<i>Шаблій Олег Іванович</i> , доктор геогр. наук, професор кафедри економічної і соціальної географії
Контактна інформація викладачів	oleh.shabliy@lnu.edu.ua, https://geography.lnu.edu.ua/employee/shabliy-oleh-ivanovych тел. моб. 067 778 06 90
Консультації з курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекційно-семінарських занять. Також можливі онлайн-консультації через Zoom або Microsoft Teams. Для погодження часу онлайн-консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/academics/master/education-geography-master
Інформація про курс	Силабус укладено вперше. Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми суспільної географії та їх розкриття в освіті» є дисципліною вільного вибору циклу професійної та практичної підготовки, яка розроблена на кафедрі економічної і соціальної географії в рамках освітньої програми підготовки магістра з предметної спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) та викладається на денній формі навчання в I семестрі та заочній – у 2 семестрі обсягом 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми суспільної географії та їх розкриття в освіті» висвітлює головні теоретико-методологічні і методичні проблеми суспільної географії на сучасному етапі її розвитку, зокрема щодо потрактування об'єкта та предмета дослідження, структури науки, головних законів, закономірностей та тенденцій її подальшого розвою. Здобуті знання можуть бути використані в освітній діяльності в середній школі, зокрема при вивченні таких розділів навчальної програми з географії: «Україна у світі: природа, населення» (8 кл.), «Україна і світове господарство» (9 кл.), «Географія: регіони та країни» (10 кл.), «Географічний простір Землі» (11 кл.).
Мета та цілі курсу	Ознайомити студентів першого курсу другого рівня вищої освіти (магістри) з теоретико-методологічною та методичною проблематикою суспільної географії та можливостями її застосування в освіті. Відповідно до освітньо-професійної програми вивчення дисципліни сприяє набуттю здобувачами вищої освіти таких компетентностей: ЗК 1. Здатність використовувати сформований науковий світогляд у межах безпосередньої предметної діяльності. ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу інформації, спрямованої на планування та реалізацію результатів дослідження. ФК 11. Здатність використовувати систему наукових знань для організації навчальної діяльності у закладах освіти з урахуванням особливостей самого предмету. ФК 13. Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення у предметних сферах, а також застосовувати міждисциплінарні підходи у навчанні географії. ФК 17. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між довкіллям та суспільством, розуміти концепцію сталого (збалансованого) розвитку та впроваджувати її засади у навчальному процесі. ФК 18. Здатність застосовувати базові знання з природничої та суспільної географії для формування розуміння причинно-наслідкових зв'язків та умінь їхнього застосування у професійній, соціальній діяльності. ФК 19. Здатність репрезентувати знання про структуру географії, її об'єкт та предмет, місце і зв'язки в системі наук, аргументувати періодизацію історії розвитку науки та її важливу суспільну значущість.

**Література для вивчення
дисципліни**

Базова:

1. *Влах М.* Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 344 с.
2. *Влах М.* Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. : Семінарські заняття. Тести. Індивідуальне навчально-дослідне завдання / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 122 с.
3. *Влах М.* Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. : Допоміжні навчальні матеріали / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 138 с.
4. *Голіков А. П.* Вступ до економічної і соціальної географії : підручник / А. П. Голіков, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – Київ : Либідь, 1997. – 316 с.
5. *Кобернік С. Г.* Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах : посіб. для вчителя / С. Г. Кобернік, Р. Ф. Коваленко, О. Я. Скуратович. – Київ : Навч. книга, 2005. – 319 с.
6. *Лаврук М. М.* Методика навчання географії: практична і самостійна робота студентів : навч.-метод. посіб. / М. М. Лаврук. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – 136 с.
7. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon>
8. *Немець К. А.* Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі : монографія / К. А. Немець, Л. М. Немець. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. – 228 с.
9. *Немець К. А.* Теорія і методологія географічної науки: методи просторового аналізу : навч.-метод. посіб. / К. А. Немець, Л. М. Немець. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2014. – 172 с.
10. *Топузов О. М.* Загальна методика навчання географії : підручник / О. М. Топузов, В. М. Самойленко, Л. П. Вішнікіна. – Київ : Картографія, 2012. – 512 с.
11. *Топчієв О. Г.* Методологічні засади географії: підручник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. – Херсон : Видав. дім «Гельветика», 2020. – 366 с.
12. *Топчієв О. Г.* Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики : навч. посіб. / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2005. – 632 с.
13. *Шаблій О.* До питання про конструктивність суспільної географії / О. Шаблій, М. Влах // Конструктивна географія і картографія: стан, проблеми, перспективи: матеріали міжнар. наук.-практ. онлайн конф. (1–3 жовтня 2020 р.). – Львів : Простір-М, 2020. – С. 46–50.
14. *Шаблій О.* Нова системна класифікація географічної науки : проблеми і напрямки модернізації / О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик // Історія української географії : всеукр. наук.-теор. часопис. – 2015. – Вип. 32. – С. 7–18.
15. *Шаблій О.* Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – 444 с.
16. *Шаблій О. І.* Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. – 744 с.

Додаткова:

1. *Андерсон В.* Проблеми теорії і практики сучасної економічної географії: нові парадигми на тлі пострадянських традицій / В. Андерсон // Агора. Наука без кордонів. – Вип. 11. – Київ : Стило, 2012. – С. 147–154.
2. *Влах М.* Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – 488 с.
3. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.

	<p>4. <i>Шаблій О.</i> Суспільна географія: у чотирьох кн. [Вибрані твори] / О. Шаблій // Кн. перша. Проблеми теорії, історії та методики дослідження. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – 814 с.; Кн. друга. Проблеми українознавства, регіоналістики і краєзнавства. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – 706 с.; Кн. третя. Проблеми теоретичних досліджень, геоуманістики, географічної освіти. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. – 562 с.; Кн. четверта. У пошуках істини. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 838 с.</p> <p>5. <i>Шаблій О.</i> Теоретико-методологічні і методичні проблеми становлення нової суспільної географії / О. Шаблій // Суспільна географія і картографія: наукова спадщина та сучасні українознавчі студії: матеріали Всеукр. наук. онлайн-семінару (Україна, м. Львів, 20 травня 2021 р.). – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. – С. 83–93.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси:</p> <p>1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання. URL :http://www.nbuv.gov.ua.</p> <p>2. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаніка. URL : http://www.library.lviv.ua.</p> <p>3. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon</p> <p>4. Новини та матеріали з географії, блоги географів, географічний форум, наукові статті з географії. URL: http://www.geograf.com.ua/</p> <p>5. Методичний портал для вчителя. URL: http://metodportal.com.</p> <p>6. Український освітній онлайн-портал для вчителів «На Урок». URL: http://naurok.com.ua.</p>
Тривалість курсу	90 годин
Обсяг курсу	<p><i>Денна форма навчання:</i> 32 год. аудиторних, з них – 16 год. лекції, 16 год. – семінарські заняття та 58 год. самостійної роботи.</p> <p><i>Заочна форма навчання:</i> 14 год. аудиторних, з них – 10 год. лекції, 4 год. – семінарські заняття та 76 год. самостійної роботи.</p>
Очікувані результати навчання	<p>Очікувані результати навчання згідно з освітньою програмою:</p> <p>ПРН 12. Демонструвати знання та розуміння методів географії і забезпечувати їх використання в навчальному процесі.</p> <p>ПРН 15. Знати найважливіші концепції та теорії природничої і суспільної географії в контексті розв’язання поставлених завдань до навчальної програми з географії у середній школі.</p> <p>ПРН 16. Розуміти сучасні глобальні та регіональні геополітичні, гео економічні, геодемографічні, гео екологічні й інші процеси та інтерпретувати дані про стан, тенденції розвитку географічних об’єктів чи явищ.</p> <p>ПРН 17. Володіти сучасними географічними методами, розробляти оптимальні рішення щодо вибору методик географічного дослідження. У результаті вивчення курсу студент повинен</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сучасне трактування сутності теоретико-методологічних проблем об’єкта і предмета дослідження суспільної географії; • місце суспільної географії у системі наук; • структуру суспільної географії; • поняттєво-терміний апарат суспільної географії; • зміст генетичних, структурних законів, законів відповідності та функціонування; • суть та особливості застосування у суспільній географії філософських, загальнонаукових та конкретнонаукових методів дослідження; <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пояснювати предметну сферу дослідження суспільної географії; • давати характеристику конкретних суспільно-географічних об’єктів на основі розгортання категорії «територія»; • застосовувати суспільно-географічні концепції і теорії для характеристики територій; • орієнтуватися в суспільно-географічній інформації; • репрезентувати знання про структуру суспільної географії, її об’єкт

	і предмет, місце та зв'язки в системі наук, суспільну значущість. Набуті знання та уміння застосовуватимуться на практиці у викладанні шкільних курсів з географії у 8–11 класах.
Ключові слова	Суспільна географія, історія суспільної географії, поняття, закон, закономірність, теорія, метод.
Формат курсу	Змішаний (очно-дистанційний). Проведення лекційних і семінарських занять.
Теми	<p>Тема 1. Зміст і завдання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми суспільної географії та їх розкриття в освіті».</p> <p>Тема 2. Метатеоретична проблема об'єкта і предмета суспільної географії: зв'язок навчальних програм дисциплін загальної середньої і вищої школи.</p> <p>Тема 3. Структура суспільно-географічного знання та її висвітлення в науковій і навчальній літературі.</p> <p>Тема 4. Сучасна методологія і методи дослідження суспільної географії.</p> <p>Тема 5. Проблема суспільно-географічних законів і закономірностей та її висвітлення в навчальних програмах загальної середньої і вищої школи.</p> <p>Тема 6. Сучасні тенденції розвитку суспільної географії: розкриття в навчальних посібниках і підручниках.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з географії та педагогіки.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Використовуються такі методи навчання: а) словесні – лекція, пояснення, бесіда; б) наочні – ілюстрування лекційного матеріалу картосхемами, рисунками, графіками та таблицями; в) інтерактивні – мозковий штурм, кейсів, проблемний виклад матеріалу.
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, програми ZOOM, Office 365
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання відбувається за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням: <i>семінарські заняття:</i> 8 занять по 5 балів за кожне; максимальна кількість балів – 40 (40 % семестрової оцінки); <i>змістовий модуль:</i> 20 балів за відкриті тестові завдання; максимальна кількість балів – 20 (20 % семестрової оцінки); <i>індивідуальне науково-дослідне завдання:</i> максимальна кількість балів – 40 (40 % семестрової оцінки).</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p><i>Відвідування занять.</i> Обов'язкова присутність студентів на лекціях і семінарських заняттях.</p> <p><i>Політика щодо крайдат і перескладання.</i> Семінарські заняття, які відпрацьовуються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчими балами. Перескладання модуля відбувається лише за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p><i>Академічна доброчесність.</i> Очікується, що роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність покликань на використані джерела, фальсифікація джерел, списування будуть вважатися випадками академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в практичній роботі студента є підставою для її незарахування.</p> <p>Списування під час модульного опитування заборонені.</p>
Питання до заліку	Питання формуються відповідно до програми силабусу.
Опитування	Анкету для оцінювання якості курсу буде надано після його завершення.

Структура курсу

№ п/п	Тема, план	Форма діяльності	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год. (денна / заочна)	Термін виконання
1.	<p>Зміст і завдання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми суспільної географії та їх розкриття в освіті»</p> <p>1. Проблема назовництва науки і навчальної дисципліни «Суспільна географія».</p> <p>2. Поняття та структура суспільно-географічного знання (учення, теорії, концепції, гіпотези, категорії) та його відображення у шкільному курсі географії.</p> <p>3. Поняття наукової проблеми. Типи наукових проблем.</p> <p>4. Головні категорії суспільної географії (геопростір, геочас).</p> <p>5. Завдання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми суспільної географії та їх розкриття в освіті».</p>	<p>Лекція</p>	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 19–35, 231–238, 296–306.</p> <p>2. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>3. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>4. <i>Топчієв О. Г.</i> Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: навч. посіб. / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2005. – С. 164–200.</p> <p>5. <i>Шаблій О.</i> Суспільна географія : у чотирьох кн. [Вибрані твори] / О. Шаблій // Кн. четверта. У пошуках істини. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 51–70.</p>	<p>(2 год. / –)</p>	<p>До наступного заняття</p>
2.	<p>Зміст і завдання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми суспільної географії та їх розкриття в освіті»</p>	<p>Семінарське заняття</p>	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 19–35, 231–238, 296–306.</p> <p>2. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>3. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>4. <i>Топчієв О. Г.</i> Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: навч. посіб. / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2005. – С. 164–200.</p> <p>5. <i>Шаблій О.</i> Суспільна географія : у чотирьох кн. [Вибрані твори] / О. Шаблій // Кн. четверта. У пошуках істини. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 51–70.</p>	<p>(2 год. / –)</p> <p>1. Проблема назовництва науки і навчальної дисципліни «Суспільна географія».</p> <p>2. Поняття та структура суспільно-географічного знання (учення, теорії, концепції, гіпотези, категорії) та його відображення у шкільному курсі географії.</p> <p>3. Поняття наукової проблеми. Типи наукових проблем.</p> <p>4. Головні категорії суспільної географії (геопростір, геочас).</p> <p>5. Завдання навчальної дисципліни .</p>	<p>До наступного заняття</p>
		<p>Самостійна робота</p>		<p>(5 год. / –)</p>	

3.	<p>Метатеоретична проблема об'єкта і предмета суспільної географії: зв'язок навчальних програм дисциплін загальної середньої і вищої школи</p> <p>1. Наукова дискусія про загальний і конкретні об'єкти дослідження суспільної географії.</p> <p>2. Проблема змістової і термінної неузгодженості понять на означення загального об'єкта суспільної географії (географічна оболонка, ландшафтна оболонка, антропосфера, антропоторія, суспільство, людські спільноти).</p> <p>3. Просторова (територіальна, геоторіальна) організація географічної оболонки як предмет дослідження суспільної географії на сучасному етапі розвитку науки.</p>	<p>Лекція</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 172–217.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 152–172, 238–240.</p> <p>3. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>4. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>5. <i>Топчієв О. Г.</i> Методологічні засади географії: підручник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. – Херсон : Видав. дім «Гельветика», 2020. – С. 12–41, 57–82.</p> <p>6. <i>Шаблій О.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 7–21.</p>	<p>(4 год. / 2 год.)</p> <p>Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (5 год. / 10 год.)</p>	<p>До наступного заняття</p>
4.	<p>Метатеоретична проблема об'єкта і предмета суспільної географії: зв'язок навчальних програм дисциплін загальної середньої і вищої школи</p>	<p>Семінарське заняття</p>	<p>1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 172–217.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 152–172, 238–240.</p> <p>3. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>4. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>5. <i>Топчієв О. Г.</i> Методологічні засади географії: підручник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. – Херсон : Видав. дім «Гельветика», 2020. – С. 57–82.</p> <p>6. <i>Шаблій О.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 7–21.</p>	<p>(2 год. / 2 год.)</p> <p>1. Наукова дискусія про загальний і конкретні об'єкти дослідження суспільної географії.</p> <p>2. Проблема змістової і термінної неузгодженості понять на означення загального об'єкта суспільної географії (географічна оболонка, ландшафтна оболонка, антропосфера, антропоторія, суспільство, людські спільноти).</p> <p>3. Просторова (територіальна, геоторіальна) організація географічної оболонки як предмет дослідження суспільної географії на</p>	<p>До наступного заняття</p>

				сучасному етапі розвитку науки.		
		Самостійна робота		(5 год. / 11 год.)		
5.	Структура суспільно-географічного знання та її висвітлення в науковій і навчальній літературі 1. Підходи, принципи, критерії класифікації суспільно-географічної науки. 2. Аналіз чинних схем структурування суспільної географії. 3. Нова концептуальна модель суспільно-географічної науки (О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик, 2018). Поняття базових, дивергентних і конвергентних наукових напрямів суспільної географії. 4. Проблема надмірної економізації суспільної географії у шкільній освіті.	Лекція	1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 173–188, 240–241. 2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. : Семінарські заняття. Тести. Індивідуальне навчально-дослідне завдання / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 46–50. 3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. : Допоміжні навчальні матеріали / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 87–119. 4. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с. 5. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon . 6. <i>Шаблій О.</i> Нова системна класифікація географічної науки : проблеми і напрямки модернізації / О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик // Історія української географії : всеукр. наук.-теор. часопис. – 2015. – Вип. 32. – С. 7–18. 7. <i>Шаблій О.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 21–29.	Самостійна робота	(4 год. / 2 год.)	1 тиж.
				Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (5 год. / 11 год.)		
6.	Структура суспільно-географічного знання та її висвітлення в науковій і навчальній літературі	Семінарське заняття	1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 173–188, 240–241. 2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. : Семінарські заняття. Тести. Індивідуальне навчально-дослідне завдання / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 46–50. 3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. : Допоміжні навчальні матеріали / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 87–119. 4. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]:	(2 год. / 1 год.) 1. Місце суспільної географії у системі географічної науки, системі наук про Землю. 2. Підходи, принципи і критерії класифікації суспільно-географічної науки. 3. Процеси диференціації та інтеграції суспільно-географічного знання. Аналіз	До наступного заняття	

			<p>2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>5. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>6. <i>Шаблій О.</i> Нова системна класифікація географічної науки : проблеми і напрямки модернізації / О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик // Історія української географії : всеукр. наук.-теор. часопис. – 2015. – Вип. 32. – С. 7–18.</p> <p>7. <i>Шаблій О.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 21–29.</p>	<p>чинних схем структурування суспільної географії.</p> <p>4. Нова концептуальна модель суспільно-географічної науки (О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик, 2018). Поняття базових, дивергентних і конвергентних наукових напрямів суспільної географії.</p> <p>5. Проблема надмірної економізації суспільної географії у шкільній освіті.</p>	
		Самостійна робота		(5 год. / 5 год.)	
7.	<p>Сучасна методологія і методи дослідження суспільної географії.</p> <p>1. Сутність понять «методологія», «метод», «методика», «парадигма».</p> <p>2. Системна методологія суспільної географії як основа наукового пізнання. Системні поняття суспільної географії.</p> <p>3. Головні методологічні проблеми суспільної географії та їхнє висвітлення у шкільній освіті (проблема взаємодії природи і суспільства, проблема цілісності географічного знання, проблема єдності просторового (хорологічного) і часового (хронологічного) підходів).</p> <p>4. Система філософського, загальнонаукових і конкретнонаукових методів суспільної географії.</p> <p>5. Інформатизація суспільної географії як головна методична проблема суспільно-географічної науки і освіти. Поняття геоінформаційних систем.</p>	Лекція	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 16–18, 109–130.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. : Семінарські заняття. Тести. Індивідуальне навчально-дослідне завдання / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 46–50.</p> <p>3. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>4. <i>Топчієв О. Г.</i> Методологічні засади географії: підручник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. – Херсон : Видав. дім «Гельветика», 2020. – С. 83–118.</p> <p>5. <i>Топчієв О. Г.</i> Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методика: навч. посіб. / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2005. – С. 43–120.</p> <p>6. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 396–422.</p>	(2 год. / 2 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (5 год. / 11 год.)	

8.	Сучасна методологія і методи дослідження суспільної географії	Семінарське заняття	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 16–18, 109–130.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. : Семінарські заняття. Тести. Індивідуальне навчально-дослідне завдання / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 46–50.</p> <p>3. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>4. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>5. <i>Топчієв О. Г.</i> Методологічні засади географії: підручник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. – Херсон : Видав. дім «Гельветика», 2020. – С. 83–118.</p> <p>6. <i>Топчієв О. Г.</i> Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методика: навч. посіб. / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2005. – С. 43–120.</p> <p>7. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 396–422.</p>	<p>(4 год. / –)</p> <p>1. Сутність понять «методологія», «метод», «методика», «парадигма».</p> <p>2. Системна методологія суспільної географії як основа наукового пізнання. Системні поняття суспільної географії.</p> <p>3. Головні методологічні проблеми суспільної географії та їхнє висвітлення в шкільній освіті (проблема взаємодії природи і суспільства, проблема цілісності географічного знання, проблема єдності просторового (хорологічного) і часового (хронологічного) підходів).</p> <p>4. Система методів суспільної географії.</p> <p>5. Інформатизація суспільної географії як головна методична проблема суспільно-географічної науки і освіти. Поняття геоінформаційних систем.</p>	До наступного заняття
		Самостійна робота		(10 год. / –)	
9.	Проблема суспільно-географічних законів і закономірностей та її висвітлення в навчальних програмах загальної середньої і вищої школи 1. Поняття суспільно-географічного закону, закономірності. 2. Типи суспільно-	Лекція	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 242–243.</p> <p>2. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>3. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL:</p>	(2 год. / 2 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (5 год. / 11 год.)	

	<p>географічних законів за зрізами геопросторової організації суспільства (О. Шаблій, 2003): <i>генетичні</i> (територіальної диференціації (поділу) праці, територіальної інтеграції (об'єднання) праці; <i>структурні</i> (кілець Тюнена, граток Кристаллера); відповідності (відповідності систем розселення господарським територіальним системам, відповідності соціальних територіальних систем системам розселення); <i>функціональні</i> (територіальної гравітації, територіальної дифузії, геокібернетичні). 3. Приклади вияву суспільно-географічних законів і закономірностей за навчальним матеріалом шкільної географії.</p>		<p>https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon. 4. Шаблій О. І. Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 218–247.</p>		
10.	<p>Проблема суспільно-географічних законів і закономірностей та її висвітлення в навчальних програмах загальної середньої і вищої школи</p>	Семінарське заняття	<p>1. Влах М. Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 242–243. 2. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon. 3. Шаблій О. І. Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 218–247.</p>	<p>(4 год. / –) 1. Поняття суспільно-географічного закону, закономірності. 2. Типи суспільно-географічних законів за зрізами геопросторової організації суспільства (О. Шаблій, 2003): <i>генетичні</i> (територіальної диференціації (поділу) праці, територіальної інтеграції (об'єднання) праці; <i>структурні</i> (кілець Тюнена, граток Кристаллера); відповідності (відповідності систем розселення господарським територіальним системам, відповідності соціальних територіальних систем системам розселення); <i>функціональні</i> (територіальної гравітації, територіальної дифузії,</p>	До наступного заняття

				геоібернетичні). Навести конкретні приклади зі шкільної географії.	
		Самостійна робота		(5 год. / –)	
11.	Сучасні тенденції розвитку суспільної географії: розкриття в навчальних посібниках і підручниках 1. Суспільні виклики розвитку суспільної географії (людино центризм; інноваційна модернізація економіки; інформатизація, цифровізація суспільного розвитку; формування креативної економіки, просторовий розвиток, геопланування і регіоналістика; реформа АТУ). 2. Реекономізація як головний сучасний напрям розвитку теорії і методології суспільної географії. 3. Екологізація, соціалізація, психологізація суспільної географії. 4. Формування нової суспільної географії (О. Шаблій, 2021)	Лекція	1. <i>Андерсон В.</i> Проблеми теорії і практики сучасної економічної географії: нові парадигми на тлі пострадянських традицій / В. Андерсон // Агора. Наука без кордонів. – Вип. 11. – Київ : Стилос, 2012. – С. 147–154. 2. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 172–217. 3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 243–244. 4. <i>Голіков А. П.</i> Вступ до економічної і соціальної географії : підручник / А. П. Голіков, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – Київ : Либідь, 1997. – С. 51–87. 5. <i>Немець К. А.</i> Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі : монографія / К. А. Немець, Л. М. Немець. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. – С. 26–43. 6. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon . 7. <i>Топчієв О. Г.</i> Методологічні засади географії: підручник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. – Херсон : Видав. дім «Гельветика», 2020. – С. 263–286. 8. <i>Шаблій О.</i> До питання про конструктивність суспільної географії / О. Шаблій, М. Влах // Конструктивна географія і картографія: стан, проблеми, перспективи: матеріали міжнар. наук.-практ. онлайн конф. (1–3 жовтня 2020 р.). – Львів : Простір-М, 2020. – С. 46–50. 9. <i>Шаблій О.</i> Концепція геопросторової організації в інформаційному суспільстві / О. Шаблій // Суспільна географія. Кн. 1. Проблеми теорії, історії та методики дослідження. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – С. 370–377. 10. <i>Шаблій О.</i> Теоретико-методологічні і методичні проблеми становлення нової суспільної географії / О. Шаблій // Суспільна географія і картографія: наукова спадщина та сучасні українознавчі студії: матеріали Всеукр. наук. онлайн-семінару (Україна, м. Львів, 20 травня 2021 р.). – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. – С. 83–93.	(2 год. / 2 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (5 год. / 11 год.)	

12	Сучасні тенденції розвитку суспільної географії: відображення в шкільному курсі географії	Семінарське заняття	<p>1. <i>Андерсон В.</i> Проблеми теорії і практики сучасної економічної географії: нові парадигми на тлі пострадянських традицій / В. Андерсон // Агора. Наука без кордонів. – Вип. 11. – Київ : Стилос, 2012. – С. 147–154.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 172–217.</p> <p>3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 243–244.</p> <p>4. <i>Голіков А. П.</i> Вступ до економічної і соціальної географії : підручник / А. П. Голіков, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – Київ : Либідь, 1997. – С. 51–87.</p> <p>5. <i>Немець К. А.</i> Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі : монографія / К. А. Немець, Л. М. Немець. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. – С. 26–43.</p> <p>6. Навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon.</p> <p>7. <i>Топчієв О. Г.</i> Методологічні засади географії: підручник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. – Херсон : Видав. дім «Гельветика», 2020. – С. 263–286.</p> <p>11. <i>Шаблій О.</i> До питання про конструктивність суспільної географії / О. Шаблій, М. Влах // Конструктивна географія і картографія: стан, проблеми, перспективи: матеріали міжнар. наук.-практ. онлайн конф. (1–3 жовтня 2020 р.). – Львів : Простір-М, 2020. – С. 46–50.</p> <p>12. <i>Шаблій О.</i> Концепція геопросторової організації в інформаційному суспільстві / О. Шаблій // Суспільна географія. Кн. 1. Проблеми теорії, історії та методики дослідження. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – С. 370–377.</p> <p>13. <i>Шаблій О.</i> Теоретико-методологічні і методичні проблеми становлення нової суспільної географії / О. Шаблій // Суспільна географія і картографія: наукова спадщина та сучасні українознавчі студії: матеріали Всеукр. наук. онлайн-семінару (Україна, м. Львів, 20 травня 2021 р.). – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. – С. 83–93.</p>	(2 год. / 1 год.) 1. Суспільні виклики розвитку суспільної географії (людноцентризм, інноваційна модернізація економіки, формування креативної економіки, геопланування, реформа АТУ). 2. Реекономізація як головний сучасний напрям розвитку теорії і методології суспільної географії. 3. Екологізація, соціалізація, психологізація суспільної географії.	До наступного заняття
		Самостійна робота		(5 год. / 6 год.)	
	Авдиторні години (денна/заочна)			32 год. / 14 год.	
	Самостійна робота			58 год. / 76 год.	
	ІНДЗ			10 год. / –	
	УСЬОГО			90 год. / 90 год.	